

SPIK EN SPEK

SAMENLEESBOEKEN leeshulp

Auteur

Marjolein Noë

Tekeningen

Frieda Van Raevens

Met de figuren

en medewerking van

Marc de Bel

Vormgeving

Inne Van den Bossche

© Uitgeverij Abimo,

Europark Zuid 9, 9100 Sint-Niklaas, België

www.abimo.net

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INFORMATIE VOOR DE OUDERS

Wat zijn samenleesboeken?

In samenleesboeken vind je twee leesniveaus: een lager en een hoger. De ene lezer leest het lage leesniveau, de andere leest het hoge leesniveau. Het lage leesniveau staat in een groter lettertype dan het hoge leesniveau. Wanneer de ene leest, luistert de andere. Het lage leesniveau is bedoeld voor de beginnende lezer of voor de lezer met een leesniveau lager dan de andere. Het moeilijkere leesniveau is bedoeld voor de betere lezer. Dat kan een ouder zijn, maar ook een grootouder, een broer of zus, de leerkracht enzovoort. De beginnende of minder vlotte lezer en de betere lezer wisselen bij het hardop lezen steeds van beurt. Op het einde hebben ze samen een heel verhaal gelezen.

laag leesniveau (beginnende lezer)

ik pak een bak.
er gaat wat zeep in.
ik maak er sop van.

daar gaat een bel!
ik pak hem.

Door het hol zweven prachtige zeepbellen.
Spik en Spek springen op om de bellen te pakken.

hoog leesniveau (betere lezer)

Voordelen van samenlezen

Lezen is plezierig als je een echt verhaal kunt volgen. Je kind is momenteel aan het leren lezen, maar moeilijke woorden of zinnen zijn misschien nog niet aan hem of haar besteed. Een spannend of grappig verhaal laat zich soms moeilijk vertellen in de eenvoudige korte woorden die een beginnende of minder vlotte lezer kan lezen. Bij een verhaal dat samen gelezen wordt, vult de tekst in het hogere niveau de eenvoudige zinnen aan. De zinnen, de woorden, het verhaal worden daardoor veel rijker en dus fijner om te lezen.

Het grootste voordeel is dat de beginnende of minder vlotte lezer kan genieten van een echt boek, een echt verhaal zonder alles te moeten kunnen lezen. Op die manier leert hij of zij van verhalen te genieten en leert dat lezen daartoe het middel is. Zo ontstaat leesmotivatie en zal je kind ook later zelfstandig naar boekjes grijpen voor het plezier.

Het beginnend lezen vraagt ook veel energie van een kind. Wanneer de andere lezer aan het lezen is, kan de beginnende lezer even gewoon rustig luisteren en naar de tekeningen kijken. De beginnende lezer begrijpt het verhaal tijdens het samenlezen vaak ook beter, omdat zijn of haar aandacht niet de hele tijd naar het ontsleutelen van letters en woorden hoeft te gaan.

Ook de andere lezer steekt heel wat op van dit samenlezen en kan er ook van genieten. Als ouder toon je dat je betrokken bent. Je hoort hoe je kind leest en dit op een aangename, spontane manier.

Er is niets zo leuk als samen een boek kiezen, erover in interactie gaan en ervan genieten: voorspellen wat zal komen, bespreken wat precies allemaal is gebeurd in het verhaal, hoe je het zelf zou aanpakken in een dergelijke situatie, wat je op de prenten al kon zien, ... Het samenlezen en erover vertellen garanderen gezellige momenten.

wat een mop!

**brr! sop in je bek...
sop in je oog...
en een nat pak.
dat is geen mop!**

De Spik en Spek-samenleesboeken

Spik en Spek is een leesserie voor beginnende lezers. De serie omvat AVI-leesboekjes waarbij de lezer zelfstandig op een bepaald AVI-niveau kan lezen. Daarnaast bestaan er nu ook twee samenleesboxen: de donkergroene box en de oranje box.

De **donkergroene box** is bedoeld voor samenlezen met de allerjongste lezers, voor kinderen die nog maar net met lezen beginnen en misschien nog niet alle letters kennen. De donkergroene boekjes kennen een opbouw in aantal letters.

De **oranje box** is bedoeld voor kinderen die kunnen lezen op het eerste leesniveau (AVI Start). Er is een opbouw in het aantal zinnen dat de beginnende lezer moet lezen.

Zowel de donkergroene als de oranje box hebben als hoger leesniveau AVI M5, wat overeenkomt met een leesniveau dat gemiddeld in het midden van het derde leerjaar (groep 5) behaald wordt.

Er is gekozen voor een relatief snelle beurtwisseling tussen de beginnende en de betere lezer, waardoor het echt samen lezen is (en niet gewoon ieder zijn stukje) en waardoor ieders aandacht scherp blijft.

De tekst voor de beginnende lezer staat in tekstballonnen, wat het duidelijk en aantrekkelijk maakt.

Tips voor tijdens het samenlezen

- Eerst en vooral: neem je tijd ervoor. Doe dit niet tijdens een haastig moment, eventjes tussendoor, want dan gaat er veel charme verloren. Zoek ook een rustig plekje.
- Bied boekjes aan met het juiste leesniveau. Als het leesniveau voor je kind veel te moeilijk is, zullen er veel haperingen zijn en is de kans groot dat je kind zal afhaken. Als het leesniveau veel te gemakkelijk is, is er misschien te weinig uitdaging. Vraag eventueel raad aan de leerkracht van je kind. Laat je kind ook mee kiezen.
- Je kind zal en mag fouten maken. Wees geduldig en geef je kind zelfvertrouwen.
- Zeg je kind dat het niet de bedoeling is om zomaar te wachten tot het zijn of haar beurt is. Maar zeg of laat het ervaren dat het leuk is voor hem of haar om te luisteren naar wat jij leest en dat het ondertussen ook naar de tekeningen kan kijken. Soms gebeurt het dat kinderen nogal passief wachten tot het hun beurt is. Soms is het voor hen ook interessant dat ze kunnen volgen wat jij aan het lezen bent. Volg de tekst eventueel met je vinger. Zo kan je kind hier en daar nog wat meepikken van wat jij leest en volgen wanneer het zijn of haar beurt is.
- Het is ook leuk om op het einde samen nog over het boekje te praten. Ook kun je samen de leuke oefenspelletjes ‘Spik en Spel’ doen op de laatste bladzijden van de boekjes. Je hebt het boekje tenslotte samen gelezen.

EXTRA INFORMATIE VOOR DE LEERKRACHT

Samenlezen is ook bekend onder de naam 'tutorlezen', het is een vorm van coöperatief leren. Vaak gaat het hier over leerlingen uit een hogere klas die samenlezen met leerlingen uit een lagere klas. De leerling met het hogere leesniveau wordt dan de 'tutor' genoemd. De leerling met het lage leesniveau is dan de 'tutee'. Het is aangetoond dat er zowel bij de tutor als bij de tutee serieuze leerwinst is.

Welke groepen of klassen samengezet worden, is heel afhankelijk van de praktische mogelijkheden, de doelen en het niveau van de leerlingen. Bij de Spik en Spek samenleesboeken is in principe een combinatie mogelijk van leerlingen uit het eerste leerjaar (groep 3) en uit het derde leerjaar (groep 5) of eventueel hoger. Beide partijen moeten het boek dat ze samen gaan lezen interessant vinden. De kloof tussen de leerjaren is best niet te groot, maar ook niet te klein. In de literatuur wordt dikwijls aangegeven om een verschil van twee à drie jaar te voorzien tussen tutor en tutee.

Samenlezen biedt ook heel wat mogelijkheden voor een gedifferentieerde en/of remediërende aanpak. De tutor kan namelijk instaan voor individuele begeleiding van de tutee. De tutor hoeft de leerkracht niet te zijn, waardoor de leerkracht ontlast wordt en waardoor de drempel tussen tutor en tutee niet te groot is.

Een groot voordeel van samenlezen is dat beginnende en minder vlotte lezers voorzien kunnen worden van aangepaste leesstof en dat binnen een aangename aanpak. De leesstof is niet te veel, niet te moeilijk en ze staan er niet alleen voor. Dit bevordert ook het zelfvertrouwen van de tutee. Tegelijk oefent of automatiseert de tutor zijn leesniveau, maar ook zijn sociaal-emotionele vaardigheden.

Het is belangrijk om als leerkracht voor een rustige sfeer en een duidelijke voorbereiding te zorgen zodat het samenlezen efficiënt en tegelijk aangenaam verloopt.

Geef de tutor ook advies over hoe hij best reageert op fouten van de tutee en over wat te doen bij moeilijkheden of eigen fouten.

Hou er rekening mee dat samenlezen van alle partijen even gewenning vraagt.

Het leesniveau van de Spik en Spek samenleesboeken

Het hoge leesniveau

In zowel de donkergroene als de oranje samenleesbox is het hoge leesniveau M5.

De tekstkenmerken van niveau **M5** zijn door het Cito als volgt voorgeschreven:

Tekstkenmerken:

- zinslengte: ongeveer 10 woorden gemiddeld per zin
- samengestelde zinnen mogen voorkomen

Woordtypen:

- gemiddelde woordlengte $3,93 - 4,41 = 4$ letters
- alle drie- en meerlettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden (dus ook alle een- en tweelettergrepige woorden)
- plus de volgende drielettergrepige woorden:
 - woorden eindigend op open lettergreep: domino, piano
 - woorden met –i– uitgesproken als –ie–: indiaan, liniaal, kapitein, violen
 - woorden met –y–: pyjama, dynamo
 - woorden met –c– uitgesproken als –k–: club, directeur, seconde
 - woorden met –c– uitgesproken als –s–: citroen, centimeter, lucifer
 - woorden met een –x– : taxi, mixer
 - woorden met ‘s: ‘s avonds, pagina’s

Het lage leesniveau

IN DE DONKERGROENE BOX

Het laagste leesniveau van de donkergroene box situeert zich vóór het eigenlijke avi-lezen (pré-avi of avi 0). Er is een opbouw in het aantal letters dat de kinderen moeten kunnen lezen:

In het eerste donkergroene boekje - dikke vrienden - moet de beginnende lezer bijvoorbeeld slechts deze letters kennen:

r m s k n i aa ee

In het tweede - de kar - komen deze erbij: oo a p t

In het volgende schema kun je de opbouw aflezen:

r m s k n i aa ee

oo a p t

o w d l

e v b g

u z h

uu f j

en de woorden de, een en het

IN DE ORANJE BOX

Het laagste leesniveau van de oranje box is niveau AVI Start. Er is bovendien een opbouw in het aantal zinnen dat de beginnende lezer leest.

'een tas vol' en 'dus dat is een mus'

3 of 4 zinnen Avi-start • 5 zinnen in het hoogste niveau

'waar is de maan' en 'wat wit en wat geel'

4 of 5 zinnen Avi-start • 4 of 5 zinnen in het hoogste niveau

'een en een is zes' en 'de weg is weg'

6 of 7 zinnen Avi-start • 3 of 4 zinnen in het hoogste niveau

Het niveau **AVI Start** bevat de volgende tekstkenmerken (zoals door het Cito voorgeschreven):

Tekstkenmerken:

- zinslengte: minder dan 6 woorden per zin
- korte zinnen, één zin per regel
- geen samengestelde zinnen
- geen hoofdletters

Woordtypen:

- éénlettergrepige klankzuivere woorden:
 - mk: zee
 - km: ik, op, en
 - mkm: maan, vis, rook, bos
- enkele éénlettergrepige niet-klankzuivere woorden:
 - mk: de, we, je

Niet:

- woorden beginnend met sch-: schep
- woorden eindigend op open lettergreep: ja, zo, nu
- woorden eindigend op -b of -d of -uw: web, rood, duw
- woorden eindigend op -eer of -oor: meer, boor
- woorden met tweetekenklanken (oe, ui, eu enz.)

Veel plezier samen!

Ontdek de AVI leesboxen van Spik en Spek!

samenleesbox pré-avi | M₅ (oude avi 6)

Marja Mulder
Marja Mulder
Marja Mulder
Marja Mulder
Marja Mulder
Marja Mulder

dikke vrienden
de kar
op de wip
de boot in!
naar zee
tuut! tuut!

box avi 1 | start

Anne Wyckmans
Anne Wyckmans
Anne Wyckmans
Kristien Tack
Kristien Tack
Kristien Tack

een roos voor de pijl
een koor in het bos
de poot van pip
geen hap voor uil en kas
een lek in de boot
soep met een bel

box avi 2 | M₃

Heidi Smits
Heidi Smits
Heidi Smits
Moniek Vermeulen
Moniek Vermeulen
Moniek Vermeulen

spik is ziek
het plan van spik
een fluit en een trom
spik, spek en dol
spik en spek in bad
spek is boos

box avi 3 | E₃

Marc de Bel
Marc de Bel
Marc de Bel
Anneriek van Heugten
Anneriek van Heugten
Anneriek van Heugten

Een pop in het bos
Het spook in de bal
Kik in nood!
De vlieger van Spik en Spek
Wat een weer!
Spek met ei

box avi 4 | M₄ & avi 5 | E₄

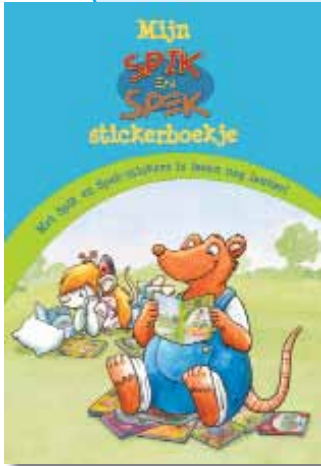
Anne Wyckmans
Marijke Bouwhuis
Marijke Bouwhuis
Marja Mulder
Marja Mulder
Anneriek van Heugten

Vlinders voor Spek (avi 4|M₄)
De zwemput (avi 4|M₄)
Echte helden (avi 4|M₄)
Spek voor mijn bek (avi 5|E₄)
Speuren maar (avi 5|E₄)
Spik wil weg (avi 5|E₄)

Ben jij aan het leren lezen? Leuk!
Wist jij dit?

Als je lezen fijn vindt, dan gaat het beter.
Als je lezen fijn vindt, dan lees je ook meer.
Als je meer leest, dan gaat lezen nog beter!
Daarom maken we lezen voor jou nog fijner!

Ontdek ons nieuwe stickerboekje waarin je kleurige
stickers kunt verzamelen terwijl je leert lezen!
Meer info op www.abimo.net.

**Na Spik en Spek
komen Spikkel en Spekkie,
voor iets meer ervaren lezers!**

niveau AVI 6 | M 6

- Marc de Bel De kroketraket
- Marc de Bel De schat van Spekkie Pirat
- Marc de Bel Choco en Lala
- Marc de Bel Sint Spekkie en Zwarte Spikkel

Met de Spik en Spek samenleesboeken kan een beginnende lezer samen lezen met zijn of haar ouder, grootouder, leerkracht, vriendje, broer of zus. De beginnende lezer leest de zinnen in de praatwolken en de betere lezer leest de overige tekst. Zo combineer je het gezellige voorlezen met het zelf-lezen.

Samen lees je het verhaal en... samen geniet je ervan.

De **beginnende lezer** leest de zinnen in de praatwolken...

... en de **betere lezer** leest de overige tekst.

Met de figuren
en medewerking
van Marc de Bel

